

NN: Središnjem projektu Dubrovačkih muzeja pridružila se i Hrvatska pošta**N: U travnju izlazi poštanska marka posvećena Stjepanu Gradiću**

Na inicijativu Dubrovačkih muzeja, u obilježavanje 400. godišnjice rođenja i 330. obljetnice smrti Stjepana Gradića uključit će se i Hrvatska pošta i to izdavanjem poštanske marke posvećene ovom velikom Dubrovčaninu. Marka posvećena Gradiću bit će izdana 16. travnja u okviru serije Znameniti Hrvati.

Dubrovački muzeji će za potrebe izdavanja marke ustupiti fotografiju portreta Stjepana Gradića koji se čuva u fundusu Kulturno-povijesnog muzeja, a prigodni tekst uz marku napisat će akademik Stjepan Krsić, jedan od autora središnjeg ovogodišnjeg izložbenog projekta Dubrovačkih muzeja „Stjepan Gradić: otac domovine“.

Stjepan Gradić (Dubrovnik, 6.3. 1613. – Rim, 2.5. 1683.) je jedan od velikih Dubrovčana, diplomat i polihistor koji je, uz brojne doprinose u različitim znanstvenim disciplinama, svoju dubrovačku domovinu u najtežim trenutcima njene povijesti zadužio do te mjere da je prozvan „ocem domovine“.

Stjepan Gradić je bio pripadnik dubrovačke vlastele, isusovac, diplomatski predstavnik Dubrovačke Republike pri Svetoj Stolic i dugogodišnji posrednik između vrha Družbe Isusove i Dubrovačke Republike u pregovorima o osnivanju isusovačkoga crkve i kolegija u Dubrovniku. Jednako tako, služio je i obavljao diplomatske poslove za Papinsku državu.

Najveće zasluge stekao u službi vlastite domovine

Gradić je bio glavni upravitelj Vatikanske knjižnice, te pripadao književno-znanstvenom krugu pape Aleksandra VII. Bio je i član književne akademije Dei Ricovrati u Padovi i Kraljevske književno - znanstvene akademije kraljice Kristine u Rimu te je uspješno surađivao sa znanstvenom akademijom Del Cimento u Firenci. Suradivao je i održavao veze s brojnim književnicima i znanstvenicima ne samo u Rimu i Italiji nego i u Francuskoj, Njemačkoj, Belgiji i Nizozemskoj, kao i s onima u Dubrovniku, Splitu, Trogiru i Zadru. Bavio se književnošću, teologijom, filozofijom, pravom, poviješću, matematikom, fizikom, meteorologijom, kao i optikom, brodarstvom, nautikom i hidromehanicom, ostavivši iza sebe više knjiga, rasprava i članaka. Prevodio je i pisao latinske stihove, te govorio i razumio 8 svjetskih jezika. Slovio je za izvrsnog pjesnika i govornika. Posebnu brigu posvetio je proučavanju povijesti Dubrovnika te napisao opsežne životopise poznatijih suvremenika i nekih starijih grčkih matematičara.

Ipak, najveće je zasluge stekao u službi vlastite domovine. Zahvaljujući njegovu zauzimanju isusovci su 1658. u Dubrovniku otvorili srednjoškolski zavod Collegium Ragusinum. Vodio je upornu diplomatsku i političku borbu protiv urotnika, koji su otok Lastovo htjeli izručiti Mletačkoj Republici. Uložio je mnogo truda i diplomatske vještine u obrani dubrovačke pomorske i kopnene trgovine, koju su Mlečani nastojali onemogućiti. Osobite zasluge stekao je nakon katastrofalnog potresa 1667. godine, tražeći na svim stranama materijalnu, stručnu i vojnu pomoć. Slao je u Dubrovnik stručnjake, novac, hranu, strojeve pa i oružje, izvlačio dubrovačke kapitale iz talijanskih banaka i osigurao međunarodnu političku i diplomatsku potporu Dubrovniku protiv turskih i mletačkih pritisaka i

ucjena. S rimskim arhitektima izradio je plan o obnovi grada te predložio čitav niz dalekovidnih političkih, društvenih, gospodarskih, kulturnih i vjerskih reforma, koje su imale svrstati Dubrovačku Republiku u red najnaprednijih država. Odlučno se borio za puno priznavanje suverenosti Dubrovačke Republike od strane nekih talijanskih kneževina i republika. Osigurao joj je međunarodnu političku i diplomatsku potporu u njezinu najtežem sukobu s Turcima, kada su oni 1670-ih – u ime imovine u potresu poginulih građana i navodne štete koju su im nanijele dubrovačke oblasti za Kandijskog rata (1645–69) naplaćivanjem povišenih carina – tražili da im isplati 2 150 000 talira, zaprijetivši da će učiniti kraj njezinoj nezavisnosti. Godine 1679. u Parizu je od Luja XIV. tražio diplomatsku i materijalnu pomoć. Za njegove zasluge Senat ga je 1680. Godine htio imenovati dubrovačkim nadbiskupom, ali je on to odlučno odbio s obrazloženjem da kao običan svećenik u Rimu može bolje služiti domovini nego kao nadbiskup u Dubrovniku.

-Okosnica dubrovačkog projekta posvećenog Stjepanu Gradiću, bit će sveobuhvatna izložba koja će prezentirati njegov život i djelo, a koja će biti postavljena u Kneževu dvoru u Dubrovniku od svibnja do rujna 2013. godine. Uz kustose Dubrovačkih muzeja dr. sc. Vedranu Gjukić-Bender i mr. sc. Tonka Marunčića, pojedine segmente izložbe će obraditi i akademici Stjepan Krasić i Nenad Vekarić, dr. sc. Vinicije Lupis, dr. sc. Katarina Horvat-Levaj, dr. sc. Gorana Stepanić te dr. sc. Mijo Korade – kazala je ravnateljica Dubrovačkih muzeja i voditeljica projekta Pavica Vilać.

Izložbu će pratiti široka promotivno-edukativna akcija usmjerena prema najširoj publici, a svi promotivno-edukativni materijali bit će tiskani dvojezično na hrvatskom i engleskom jeziku.